

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1

Introduksjon 13

Identitet og organisasjon 14

Individ og gruppe 17

Fra individ til organisasjon: identitet på forskjellige nivåer 19

«Vi» og «de andre» 20

Organisasjonens grenser: organisasjonen og omgivelsene 21

Bokens organisering 23

DEL I

Kapittel 2

Hva er organisasjonsidentitet? 27

Identitetspåstander og beskrivelser av «hvem vi er» 28

Legitime identitetspåstander 29

    Sentrale kjennetegn 29

    Distinkte kjennetegn 30

    Vedvarende kjennetegn 31

    Sammenhengen mellom kriteriene 32

Sammenfall og motsetninger i identitetspåstander 33

    Historiske versus nåtidige påstander 33

    Sprikende tolkninger av identiske påstander 34

    Offisielle versus uoffisielle påstander 35

    Subgrupper og divergerende logikker 35

Multiple identiteter 35

    Mangefasetterte organisasjonsidentiteter (holografisk form) 36

Eksempel: Motstridende identitet hos sykehusarbeidere 38

    Subkulturer og subidentiteter (ideografisk form) 39

Forskjellige teoretiske innfallsvinkler til organisasjonsidentitet 41

Metafor eller fenomen? Sosialt konstruert eller sosial realitet? 42

- Sosialkonstruktivistisk tilnærming 43
- Sosial aktør-tilnærming 43
- Sensemaking og sensegiving 44
- Organisasjonsidentitet som selvrefererende 46
- Organisasjonsidentitet definert gjennom kontekst 47
  - Eksempel: Organisasjonsidentitet definert med fusjonspartner som referanse (Statoil)* 48
- Organisasjonsidentitet som dynamisk prosess og «arbeid» 50
- Hva organisasjonsidentitet ikke er 51

Kapittel 3

Organisasjonsidentitet, kultur og image 53

- Kultur og identitet 54
  - Hva er kultur? 54
  - Kultur og identitet - relativ definering 56
    - Tekstuell versus kontekstuell 56
    - Eksplisitt versus taus 57
    - Eksempel: Organisasjonskultur uttrykt gjennom kleskoder* 57
    - Instrumentell versus fremvoksende 59
- Image og identitet 59
  - Hva er image? 59
  - Identitet og image: relativ definering 60
    - Internt versus eksternt definert 61
    - Andres tolkninger versus organisasjonens egne tolkninger 62
    - Mangfoldig versus singulært 63
- Organisasjonsidentitet - image - kultur 63
  - Speiling: identitet speiler andres imager av organisasjonen 63
  - Eksempel: Konflikt mellom organisasjonsidentitet og image (Shell)* 65
  - Reflektering 65
  - Uttrykking 66
  - Preging (impressing) 66

Kapittel 4

Organisasjonsidentitet - utvikling og endring 69

- Hvordan dannes organisasjonsidentitet? 69
  - «Den fremmede» og «en av oss»: nyetablering med omgivelsene som referanse 70
  - Identitetsdanning: kognitive, verbale og handlingsdimensjoner 71
    - Utforming av en visjon for organisasjonen 73

Opplevelse av meningsvakuum	73
Sammenligning av erfaringer	74
Konvergens i utvikling av identitet	74
Forhandling om identitetsutsagn	74
Oppnåelse av optimalt særpreg	75
Liminale handlinger	75
Innarbeiding av legitimerende tilbakemeldinger	75
Vedvarende organisasjonsidentitet	75
Hva innebærer det at identitet er vedvarende?	76
Hva bidrar til at organisasjonsidentitet er vedvarende?	78
Drivere for endring i organisasjonsidentitet	79
Endring basert på konflikt mellom identitet og image	79
Nye sosiale referenter	81
Historie som driver for endring	82
Identifisering: vedvarenhet og endring i organisasjonsidentitet	84

DEL II

Kapittel 5

Identitet, strategi og endring 87

Strategi og identitet 88

    Organisasjonsidentitet former strategiske valg - og strategiske valg
         former organisasjonsidentitet 88

    Strategiimplementering 90

Identitet som strategisk ressurs 92

    Identitet som kilden til konkurransemessig fortrinn 92

    Identitet som ledelsesverktøy 94

    Identitet og legitimitet 96

Identitet og strategisk endring 97

    Sprik mellom organisasjonsidentitet og image 98

Eksempel: Handling motivert av truet organisasjonsidentitet 99

    Misforhold mellom nåværende identitet og fremtidig ønsket
         identitet 100

Kapittel 6

Fusjoner og oppkjøp: integrasjonsprosesser som kontekst for identitet 103

Fusjoner og oppkjøp 104

    Integrasjon og verdiskaping 104

    Integrasjon og autonomi 105

    Teknisk og sosial integrasjon 106

«Den menneskelige siden» 108

Organisasjonsidentitet og oppkjøp 110

*Eksempel: Organisasjonsidentitet og verdiskaping
i oppkjøpsintegreninger i et IT-selskap* 112

Eksempel: Organisasjonsidentitet i Statoil-Hydro-fusjonen 117

Kapittel 7

Organisasjonsidentitet i multinasjonale selskaper 121

Multinasjonale selskaper: det globale og det lokale 121

Lokal og global forankring 122

*Eksempel: Lokal og global forankring hos multinasjonalt industrikonsern
(Eramet)* 123

Etnosentrisk, geosentrisk og polysentrisk tilnærming 124

Nasjonalitet og nasjonal tilhørighet 125

Utvikling av organisasjonsidentitet 127

*Eksempel: Utvikling av organisasjonsidentitet hos multinasjonalt oljeselskap
(Statoil)* 127

Image, kultur og identitet 129

Sosial og normativ integrasjon på tvers av landegrenser 130

Eksempel: Utvikling av en global identitet i multinasjonalt oljeselskap (Statoil) 132

Kapittel 8

Kunnskapsorganisasjoner og identitet 137

Hva kjennetegner kunnskapsintensive organisasjoner? 138

Hvorfor er identitet viktig i kunnskapsorganisasjoner? 139

Status og trusler mot identitet – frykt for «smitte» 140

Eksempel: Frykt for «smitte» ved sammenslåing i konsulentselskap 141

Eksempel: Frykt for «smitte» ved sammenslåing i IT-selskap 142

Ledelses- og myndighetsstrukturer 143

Frihet, autonomi og «flate strukturer» som identitetsutsagn 144

Eksempel: Autonomi som identitetsutsagn i oppkjøpt enhet 145

Kunnskap som identitetsutsagn 145

Profesjonsidentitet og profesjoner 146

Referanseliste 151

Stikkordregister 161